

Diplomant: Kateřina Klosová

Diplomová práce: “Very Much a Woman of Reason and Propriety:” Ann Radcliffe’s Female Gothic Romances and their Eighteenth-century Contexts’

Vedoucí práce: PhDr. Soňa Nováková, CSc, M.A.

Oponent: Mgr. Klára Kolinská, M.A., PhD.

Posudek oponenta:

Diplomová práce Kateřiny Klosové je velmi důkladnou a solidně zpracovanou studií velmi přitažlivého, ale nesnadného a komplexního tématu britské literatury, a sice gotických romancí Ann Radcliffové v kontextu estetické filozofie osmnáctého století a pomalu se rozvíjející praxe tzv. „ženského psaní“.

Jednou ze zřetelných předností práce je autorčina zjevně dobrá znalost nejen primárního textového materiálu, ale i sekundárních zdrojů souvisejících s tématy a problémy, které se rozhodla na případu Ann Radcliffové analyzovat. Autorka primárně vychází z pojmu „female Gothic“, definovaného Ellen Moersovou v roce 1977 a rozpracovaného nastupující gynokritickou školou, avšak je si dobře vědoma hrozících omezení vyplývajících z jednostranné aplikace pouze tohoto přístupu a upozorňuje na nutnost přihlídnutí k širšímu literárnímu a sociálnímu kontextu tvorby osmnáctého století. Termín „female Gothic“ autorka používá v konkrétním a aktivně chápaném významu jako pojem, který „suggests the acknowledgement of the existence of different characteristics underlying both male and female styles of writing“ (str. 7), a v úvodu stanoví hypotézu, že tento kombinovaný přístup k analýze textů Ann Radcliffové, „that does not primarily assert the feminist aspect but does not resign on the feminine either, will... help to elucidate in what way Radcliffe’s Female Gothic reaches beyond Moers’ “easy” definition and the feminist critics’ later conception of this term” (str. 7-8). Tento předpoklad se ve výsledku ukazuje jako rozumný a v zásadě funkční.

Za základní kritérium pro své analýzy autorka zvolila otázku žánrovou; podle jejího – dobře podloženého – mínění právě volba žánru romance jako specifického formátu estetického výrazu umožnila Radcliffové vymezit se zřetelně vůči svým dobře zavedeným a čtenářsky úspěšným současníkům a formulovat ve spisovatelské praxi zásadní otázky nejen romance jako takové, nýbrž i zprvu intuitivně vnímané principy „ženského psaní“ samotného. Hodnocení žánru romance v podání Radcliffové je velmi pozitivní; diplomantka (podle mého názoru v podstatě správně) zdůrazňuje některé často opomíjené aspekty tohoto žánru a konkrétních děl a dokazuje, že Radcliffová nebyla pouhou imitátorkou dobových

francouzských vzorů, nýbrž že v jejím podání se „romance ukázala být vhodným žánrem pro vyjádření hlavních autorčiných myšlenek“ (str. 130). Přestože vlastní textové analýzy působí dostatečně přesvědčivě, a Radcliffová je jistě pozoruhodnou autorkou po právu náležející do kánonu britské prózy, nabízí se zde otázka, zda z čistě literárně estetického hlediska není diplomantčino hodnocení přeci jenom trochu příliš jednostranně sympatizující – na druhé straně je ovšem pozitivní soud vlastních textů Radcliffové dobře vyvážen podrobnými odkazy k dobové diskusi o vztahu romance a románu, která sama postavení tohoto žánru dostatečně problematizovala.

Je zřejmé, že debata o gotickém románu se neobejde bez pojednání či alespoň zmínek o základních estetických kategoriích, které jeho produkci bezprostředně podmiňovaly. Autorka se jim věnuje ve všech třech kapitolách práce, a lze říci, že estetické pojednání prostoru, vycházející z pojmů „sublime“, „picturesque“ a „beautiful“ je jedním z jednotlivých elementů práce. Přesto práce působí místy poněkud zahlcena teorií a zdá se, že by jí možná prospěl o něco užší tematický záběr. Tento potencionální „nedostatek“ je ovšem zjevně motivován snahou o důkladnost a znalost věci, a proto je jeho problematičnost pouze námětem k diskusi, ne přímou kritikou.

Dalším z nesporných kladů této diplomové práce je vysoká jazyková a formulační úroveň. Až na pár nepatrných stylistických neobratností či přehlédnutí jde o text po formální stránce vysoké kvality.

Vzhledem k uvedeným komentářům doporučuji diplomovou práci Kateřiny Klosové k obhajobě s navrhovaným hodnocením známkou VÝBORNĚ.

Brno, 2. 9. 2008

Mgr. Klára Kolínská, M.A., PhD.

